

Wapienie poselenitowe — implikacje genetyczne polskich złóż siarki rodzimej

Andrzej Gąsiewicz*

Wapienie poselenitowe są charakterystyczną litofacją mioceńskich wapieni siarkonośnych polskich złóż siarki rodzimej północnej części zapadliska przedkarpackiego. Wapienie te są zmiennie siarkowane (średnio ok. 16%) lub płonne i zawierają struktury po pierwotnych kryształach gipsów selenitowych. Obecność tych struktur jest głównym argumentem na rzecz epigenetycznego pochodzenia polskich złóż siarki rodzimej. Jednakże liczne cechy wapieni poselenitowych, takie jak: geometria i rozkład warstw, cechy sedimentologiczne, diagenetyczne i petrologiczne, a także ich zróżnicowanie subfacjalne, charakterystyka geochemiczna (chemiczna i izotopowa) oraz wyniki porównań tych wapieni z gipsami selenitowymi, zgodnie świadczą przeciw hipotezie ich epigenetycznego utworzenia. Jedno-

ześnie cechy te wskazują wyraźnie na osadowe pochodzenie tych utworów, które rozwijały się w środowisku przejściowym hypersalinowo-meteorycznym, na granicy dwóch głównych stref depozycyjnych: wapiennej i gipsowej. Jak wskazują cechy tych wapieni, utworzyły się one w zmieniających się warunkach zasolenia i zmieniającym się reżimie beztlenowo-tlenowym. Zróżnicowane lokalnie subsrodowiska depozycji wapieni poselenitowych charakteryzowały się złożonymi reakcjami biochemicznymi, zachodzącymi od etapu synsedymantacyjnego do etapu późnej diagenety z intensywną aktywnością zespołów mikroorganizmów cyklu siarkowego i węglowego. W wyniku tych reakcji utworzyła się złożona parageneza mineralna z siarką rodzimą występującą w nagromadzeniach przemysłowych. Cechy wapieni poselenitowych implikują tym samym sedimentacyjne pochodzenie polskich złóż siarki zapadliska przedkarpackiego.

---

*Państwowy Instytut Geologiczny, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa